

וְהָא חֲזִי, לְעוֹלָם אֵל יִפְתַּח בַּר נֶשׁ פּוּמִיָּה
לְבִישׁ, דְּאִיהוּ לָא יָדַע מָאן נָטִיל הֵהִיא
מְלָה. וְכַד לָא יָדַע בַּר נֶשׁ אֶתְפָּשׁל בַּהּ.
וְצַדִּיקָא כַּד פִּתְחֵי פּוּמִיָּהוּ כְּלֵהוּ שְׁלָם.

הָא חֲזִי, יוֹסֵף כַּד שָׂרָא לְמַלְלָא לְפָרְעָה. מַה
כְּתִיב, אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעֲה.
אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא אֶתְמַר. דְּקָדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא חָס עַל שְׁלָמָא דְּמַלְכוּתָא, כְּמַה דְּאֵת
אָמַר, (שמות ו) וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פְּרַעֲה
מֶלֶךְ מִצְרַיִם (דף קצו ע"א) וְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, פְּרַעֲה בְּעָא לְנִסְאָה לִיָּה
לְיוֹסֵף, וְאַחֲלַף לִיָּה חֲלָמָא. וְיוֹסֵף בְּגִין
דְּהוּהוּ יָדַע דְּרַגְיָן, אֶסְתַּפַּל בְּכָל מְלָה וּמְלָה.
וְאָמַר, כְּךָ חֲמִיתָא, כָּל מְלָה וּמְלָה כְּדָקָא חֲזִי.
הָרָא הוּא דְּכְתִיב וַיֹּאמֶר פְּרַעֲה אֶל יוֹסֵף
אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָךְ אֵת כָּל זֹאת

אֵין נְבוֹן וְחָכֵם כְּמוֹךְ. אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים,
אַחֲרֵי הוּיָת בְּהֵיָא שְׁעָתָא דְּחֲלָמִית חֲלָמָא,
תַּמָּן הוּיָת שְׂכִיחַ. וּבְגִין כְּךָ אָמַר (כ"א אָמַת אֵת כָּל
זֹאת יִדְעָתִי, וְאִךְ יִדְעָת פִּשְׁרִיָּה) אֵת כָּל זֹאת יִדְעָת חֲלָמָא
הֵיךְ הוּהוּ, וַיִּדְעָת פִּשְׁרִיָּה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵי הָכִי יוֹסֵף אָמַר כְּלָא,
חֲלָמָא וּפִשְׁרָא. כְּדִנְיָאֵל דְּאָמַר חֲלָמָא
וּפִשְׁרִיָּה. אָמַר לִיָּה, לָאוּ הָאֵי כְּהָאֵי (ו"ח ל"ג דְּהָא).

יוֹסֵף אֶסְתַּפַּל מִגּוֹ מְלוּלָא דְּפָרְעָה דְּהוּהוּ אָמַר
בְּדִרְגִין יִדְעָן, וְחֲמָא לִיָּה דְּקָא טַעָה, וְאָמַר
לִיָּה לָאוּ הָכִי, אֶלָּא הָכִי הוּא. בְּגִין דְּדִרְגִין
כְּסֻדְרָן אֶתְיִין. אֲבָל דְּנִיָּאֵל לָא אֶסְתַּפַּל מִגּוֹ
מְלוּלָא דְּנְבוּכַדְנֶצַּר כְּלוּם. (דל"א) וְכָלָא קָאֶמַר

לִיָּה חֲלָמָא וּפִשְׁרִיָּה. מַה כְּתִיב בְּדִנְיָאֵל, (דניאל
ב) אֲדִין לְדִנְיָאֵל בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא רְזָא גְּלִי
בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא. מָאן חֻזָּא דִּי לִילְיָא, דָּא

וְכַא רְאָה, לְעוֹלָם אֵל יִפְתַּח אָדָם
אֵת פִּיּוּ לְרַעָה, שְׁהוּא לָא יָדַע מִי
נוֹטֵל אוֹתוֹ הַדְּבַר, וְכִשְׁלָא יָדַע
אָדָם, נִכְשָׁל בַּהּ. וְכִאֲשֶׁר
הַצַּדִּיקִים פּוֹתְחִים אֵת פִּיָּהֶם,
כָּלָם שְׁלוּם.

כַּא רְאָה, כְּשִׁיּוֹסֵף הִתְחִיל לְדַבֵּר
עִם פְּרַעֲה, מַה פְּתוּב? אֱלֹהִים
יַעֲנֶה אֵת שְׁלוֹם פְּרַעֲה. אָמַר רַבִּי
יְהוּדָה, הִנֵּה נִתְבָּאֵר שְׁהַקְדוּשׁ
כְּרוּךְ הוּא חָס עַל שְׁלוֹם
הַמַּלְכוּת, כְּמוֹ שְׁנֹאֶמַר וַיִּצְוֶם אֶל
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶל פְּרַעֲה מֶלֶךְ
מִצְרַיִם, וּבְאֲרוּהוּ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, פְּרַעֲה רְצָה
לְנִסּוֹת אֵת יוֹסֵף, וְהַחֲלִיף לוֹ אֵת
הַחֲלוּם, וּמִשּׁוּם שְׁיּוֹסֵף יָדַע אֵת
הַדְּרָגוֹת, הִסְתַּפַּל בְּכָל דְּבַר וְדַבֵּר
וְאָמַר כְּךָ רְאִיתִי, כָּל דְּבַר וְדַבֵּר
כְּרֵאוּי לוֹ.

זִהוּ שְׂכֵתוּב: וַיֹּאמֶר פְּרַעֲה אֶל
יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים אוֹתָךְ
אֵת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכֵם כְּמוֹךְ.
אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים, אַחֲרֵי הֵיָת
בְּשַׁעָה הֵהִיא שְׁחֲלָמְתִי אֵת
הַחֲלוּם, שֵׁם הֵיָת מְצוּי. וּמִשּׁוּם
כְּךָ אָמַר וְאָמַת אֵת כָּל זֹאת יִדְעָתִי, וְאִךְ יִדְעָת
פִּשְׁרִיָּה] אֵת כָּל זֹאת, יִדְעָת אֵת
הַחֲלוּם אֵיךְ הָיָה וַיִּדְעָת פִּשְׁרִיָּהוּ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אִם כְּךָ, יוֹסֵף
אָמַר הַכֵּל, הַחֲלוּם וּפִתְרוּנוֹ, כְּמוֹ
דְּנִיָּאֵל שְׁאָמַר אֵת הַחֲלוּם וְאֵת
פִּתְרוּנוֹ! אָמַר לוֹ, לָאוּ זֶה כְּמוֹ זֶה.
[שְׁמַר] יוֹסֵף הִסְתַּפַּל מִתּוֹךְ דְּבוּרוֹ
שֶׁל פְּרַעֲה, שְׁהֵיָה אוֹמֵר בְּדִרְגוֹת
יְדוּעוֹת, וְרָאָה אוֹתוֹ שְׁטַעָה,
וְאָמַר לוֹ לָאוּ כְּךָ, אֶלָּא כְּךָ זֶה,
מִשּׁוּם שְׁהַדְרָגוֹת בְּאוֹת כְּסֻדְרָן.
אֲבָל דְּנִיָּאֵל לָא הִסְתַּפַּל מִתּוֹךְ

דְּבוּרוֹ שֶׁל נְבוּכַדְנֶצַּר כְּלוּם, [שְׁלָא]
וְהַכֵּל אָמַר לוֹ, אֵת הַחֲלוּם
וּפִתְרוּנוֹ. מַה פְּתוּב בְּדִנְיָאֵל?
(דניאל ב) אֲזוֹ לְדִנְיָאֵל בְּחֻזָּין הַלִּילָה

סוד גלה. בחזיון הלילה, מי
חזיון הלילה? זה גבריאל, שהוא
חזיון, מראה מן מראה.

בא ראה מה פתוב, (יחזקאל מג)
והנה כבוד אלהי ישראל בא
מדרך הקדים וקולו פקול מים
רבים והארץ האירה מכבודו. מה
פתוב אחריו? וכמראה המראה
אשר ראיתי בבאי לשחת את
העיר ומראות כמראה אשר
ראיתי אל נהר כבר ואפל אל פני.
כל המראות הללו הן שש.
שאותן המראות, ומראה של
החזיון, מראה יש לו, שיראו בו
הגונים שלמעלה, ונראים
במראה ההוא. ויש מראה
למראה, ומראה למראה זה על
זה, וכלם עומדים בדרגות
ידועות ושולטים, ונקראים
מראה הלילה, ובהם מתפרשים
כל החלומות של העולם, ואלו
הם כמו שלמעלה, עליהם.

ומשום כך דניאל בחזיון הלילה
גלה סוד. לא כתוב התגלה, אלא
סוד גלה, אחת מאלו הדרגות,
גלה לו אותו חלום ופתרונו.
אבל יוסף מתוך דברי פרעה
הסתפל בדרגות העליונות ואמר.
ומשום כך מנה אותו על כל ארץ
מצרים, משום שהקדוש ברוך
הוא נתן ליוסף משלו. על הפה
שלא נשק לעברה, פתוב ועל
פיף ישק כל עמי. היד שלא
קרבה לעברה, פתוב ויתן אתה
על יד יוסף. הצואר שלא קרב
לעברה, פתוב וישם רכד הזקב
על צוארו. הגוף שלא קרב
לעברה - וילבש אתו בגדי שש.
הרגל של רכבה לעברה, פתוב
וירכב אתו במרפכת המשנה
אשר לו. המחשבה שלא חשב -
נקרא נבון וחקם. הלב שלא
הרהר - ויקראו לפניו אכרף. והכל משלו הוא נטל.

גבריאל, דאיהו חזוא חזיו מן חזיו.
תא חזי, מה כתיב, (יחזקאל מג) והנה כבוד
אלקי ישראל בא מדרך הקדים וקולו
פקול מים רבים והארץ האירה מכבודו. מה
כתיב בתריה, וכמראה המראה אשר ראיתי
בבאי לשחת את העיר ומראות כמראה אשר
ראיתי אל נהר כבר ואפל אל פני. כל אלין
מראות, אינון שית, דאינון מראות וחזיו
דחזוא. חזיו אית ליה, לאתחזאה ביה גוונין
דלעילא, ואתחזון בההוא חזיו. ואית חזיו
לחזיו, וחזיו לחזיו, דא על דא. וכלהו
קיימין בדרגין ידיען ושלטי, ואקרון חזיו
דליליא, ובהו מתפרשין כל חלמין דעלמא,
ואלין אינון כגוונא דלעילא עליהו.

ובגין כך דניאל בחזוא דליליא רזא גלי.
אתגלי לא פתיב, אלא רזא גלי, חד
מאלין דרגין, גלי ליה ההוא חלמא ופשריה.
אבל יוסף, מגו מלוי דפרעה, אסתפל בדרגין
עלאין וקאמר.

ובגין כך פקדיה על כל ארעא דמצרים, בגין
דקודשא בריך הוא, מדיליה דיוסף
קא יהיב ליה. פומא דלא נשק לעבירה,
פתיב ועל פיף ישק כל עמי. ידא דלא קריב
לעבירה, פתיב ויתן אותה על יד יוסף. צואר
דלא קריב לעבירה, פתיב וישם רכד הזקב
על צוארו. גופא דלא קריב לעבירה, וילבש
אתו בגדי שש. רגל דלא רכיב לעבירה, פתיב
וירכב אתו במרפכת המשנה אשר לו.
המחשבה דלא חשב, נקרא נבון וחקם. לב
שלא הרהר, ויקראו לפניו אכרף. וכלא
מדיליה נטל.

הרהר - ויקראו לפניו אכרף. והכל משלו הוא נטל.

מה פתיב. ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר
בכל ארץ מצרים. אמר רבי חזקיה, מאי
טעמא ויעבור בכל ארץ מצרים. בגין
לשלטאה, דמכרזי קמיה הכי. ובגין למכנש
עבורא בכל אתר ואתר. רבי אלעזר אמר,
פנש יוסף עיבור בכל אתר, בגין דלא יתרכב.
אמר רבי שמעון, כל מה דעבד קדשא בריה
הוא, כלא איהו לגלגלא גלגולין, בגין
דבעי לקיימא קיומא. תא חזי, כד ברא
קדשא בריה הוא עלמא, אייתי כל מה
דאצטריה עלמא בקדמיתא, ולבתר אייתי
ליה לבר נש לעלמא, ואשכח מזונא.

(ו"ח ל"ג תא תו) פגוונא דא, קדשא בריה הוא
אמר לאברהם, (בראשית טו) ידוע תדע כי גר
יהיה זרעך בארץ לא להם וגו', ואחרי כן
יצאו ברכוש גדול. כד אתא יוסף לארעא
דמצרים, לא אשתכח בה רכוש גדול. גלגל
גלגולין, ואייתי כפנא על עלמא. וכל עלמא
הוו מייתין פספא ודהבא למצרים, ואתמלי
כל ארעא דמצרים פספא ודהבא. לבתר
דאתתקן כלא רכוש גדול, אייתי יעקב
למצרים.

דהכי ארחי דקדשא בריה הוא, בקדמיתא
בארי (ס"א אקריים) אסוותא, ולבתר מחי.
כף בקדמיתא אתקין רכוש גדול, ולבתר (ד)ק
קצו ע"ב) אייתי לון לגלותא. ועל דא גלגל
גלגולין ואייתי כפנא על כל עלמא, בגין
דליהוו מייתין פספא ודהבא כל עלמא
למצרים.

תא חזי, בגין כף יוסף דאיהו צדיק, איהי
גרים עותרא פספא ודהבא, לנטלא
ישראל. כדכתיב, (תהלים קה) ויוציאם בכסף וזהב
ואין בשבטיו כושל. ומן ידא דצדיק, אתא דא

מה כתוב? ויצא יוסף מלפני
פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים.
אמר רבי חזקיה, מה הטעם
ויעבר בכל ארץ מצרים? כדי
לשלט, שכף מכרזים לפניו,
וכדי לכנס התבואה בכל מקום
ומקום. רבי אלעזר אמר, כנס
יוסף תבואה בכל מקום כדי
שלא תרכב.

אמר רבי שמעון, כל מה
שתקדוש ברוך הוא עשה, הכל
הוא לגלגל גלגולים, משום
שרצה לקים הגזרה. בא ראה,
כשברא הקדוש ברוך הוא את
העולם, הביא כל מה שצריך
העולם בראשונה, ואחר כך
הביא את האדם לעולם ומצא
מזון.

[בא ראה] כמו כן הקדוש ברוך הוא
אמר לאברהם, (בראשית טו) ידע
תדע כי גר יהיה זרעך בארץ
לא להם וגו', ואחרי כן יצאו
ברכש גדול. כשבא יוסף לארץ
מצרים, לא מצא בה רכוש גדול.
גלגל גלגולים, והביא רעב על
העולם, וכל העולם היו מביאים
כסף וזהב למצרים, והתמלאה
כל ארץ מצרים כסף וזהב. לאחר
שהכל נתקן רכוש גדול, הביא
את יעקב למצרים.

שכף דרכי הקדוש ברוך הוא
- בראשונה בורא (מקרים) רפואה,
ואחר כך מכה. כף בראשונה
התקין רכוש גדול, ואחר כך
הביא אותם לגלות, ועל כן גלגל
גלגולים והביא רעב על [כל]
העולם, כדי שיהיו מביאים כסף
וזהב כל העולם למצרים.

בא ראה, משום יוסף שהוא
צדיק, הוא גרם עשר של כסף
וזהב שישטלו ישראל, ככתוב
(תהלים קה) ויוציאם בכסף וזהב
ואין בשבטיו כושל. ומידו
של הצדיק זה בא לישראל,

לְיִשְׂרָאֵל. וְכֹלֵא לְמִזְפֵּי לֹוֹן לְעֵלְמָא דְאַתִּי.
פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ט) רְאֵה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר
אֶהְבֶּת וְגו'. תָּא חֲזִי, הַאי קָרָא בְרִזָּא
עֲלָאָה אִיהוּ, וְאוּקְמוּהּ. רְאֵה חַיִּים, אֲלִין חֲיִין
דְעֵלְמָא דְאַתִּי, דְזֻכָּאָה הוּא בְר נָש דְזֻכִּי בִיה
בְּדָקָא יְאוּת.

עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל,
בְּגִין דְּבָה פְּתִיב אֶהְבֶּה. דְּכִתִּיב, (ירמיה לא)
וְאֶהְבֶּת עוֹלָם אֶהְבֶּתִּיךָ, אִימְתִי. בְּשַׁעֲתָא
דְסֻטְרָא דִימִינָא אֶחִיד בְּה. דְּכִתִּיב, (ירמיה לא) עַל
כֵּן מְשַׁכְּתִיךָ חֶסֶד.

כֵּר יָמֵי חַיֵּי הֶבְלָךְ, (קהלת ט) בְּגִין דְּאִיהִי
אֶתְקַשְּׂרַת בְּחַיִּים, וְאִיהִי עוֹלָם דְּחֲיִין
שְׂרִיין בִּיה. דְּהָא עֵלְמָא דָּא, לָא שְׂרִיין בִּיה
חַיִּים. בְּגִין דְּאִינוּן תַּחַת הַשְּׁמַשׁ, וְלָא מְטָאן
הָכָא אִינוּן נְהוּרִין דְּהוּא שְׁמַשָּׁא, וְאֶסְתַּלְקוּ
מְעֵלְמָא מִיּוּמָא דְאַתְחָרִיב בִּי מְקַדְשָׁא.
דְּכִתִּיב, (ישעיה יג) חֲשֵׁךְ הַשְּׁמַשׁ בְּצִאתוֹ וְגו'. מְאִי
חֲשֵׁךְ הַשְּׁמַשׁ, דְּסֻלִּיק נְהוּרִיה וְלָא נְהִיר. כְּמָה
דְּאַתְּ אָמַר (ישעיה נז) הַצַּדִּיק אֲבָד וְגו'.

כִּי הוּא חֶלְקֵךְ בְּחַיִּים, דָּא הוּא שְׁמַשָּׁא
בְּסִיְהָרָא, וּבְעִינָן לְמִיעֵל סִיְהָרָא בְּשְׁמַשָּׁא
וְשְׁמַשָּׁא בְּסִיְהָרָא, דְּלָא לְאַפְרָשָׁא לֹוֹן. וְדָא
הוּא חוּלְקָא דְבַר נָש, לְמִיעֵל בְּהוּ לְעֵלְמָא
דְאַתִּי.

כֹּה פְּתִיב בְּתִרְיָה, (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ
לְעֵשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה כִי אֵין מַעֲשֵׂה
וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה בְּשִׂאֹל אֲשֶׁר אַתָּה
הוֹלֵךְ שָׁמָּה. הַאי קָרָא אִית לְאַסְתַּפְּלָא בִּיה.
כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לְעֵשׂוֹת, וְכִי הוֹתֵרָה
רְצוּעָה לְמַעַבְד בְּר נָש כָּל מָה דִּיכִיל. אֲלָא,
לְעֵשׂוֹת בְּכַחַךְ פְּתִיב, מְאִי בְּכַחַךְ. דָּא נִשְׁמַתִּיה

דְּבַר נָש, דְּאִיהִי חִילָא דְבַר נָש, לְמִזְפֵּי בְּה וְלְעֵלְמָא דְאַתִּי.

וְהַפֵּל לְזַכּוֹת אוֹתָם לְעוֹלָם הַבָּא.
פְּתַח וְאָמַר, (קהלת ט) רְאֵה חַיִּים עִם
אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת וְגו'. בָּא רְאֵה,
הַפְּסוּק הַזֶּה הוּא בְּסוּד עֲלִיוֹן,
וּבְאַרְוֵהוּ. רְאֵה חַיִּים - אֵלוּ חַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא, שְׂאֲשֶׁרֵי הָאִישׁ
שְׂזוּכָה לוֹ פְּרָאוּי.

עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֶּת - זוֹ כְּנֻסַת
יִשְׂרָאֵל, מְשׁוּם שְׂבָה כְּתוּב אֶהְבֶּה,
שְׁפָתוּב (ירמיה לא) וְאֶהְבֶּת עוֹלָם
אֶהְבֶּתִּיךָ. מְתִי? בְּשַׁעֲתָא שְׂצַד הִימִין
אוּחוּז אוֹתָהּ, שְׁפָתוּב (שם) עַל כֵּן
מְשַׁכְּתִיךָ חֶסֶד.

כֵּר יָמֵי חַיֵּי הֶבְלָךְ, מְשׁוּם שֶׁהִיא
נִקְשְׂרַת בְּחַיִּים, וְהִיא הָעוֹלָם
שְׂשׁוּרִים בְּה חַיִּים. שְׂהַרֵי הָעוֹלָם
הַזֶּה לֹא שׁוּרִים בּוֹ חַיִּים, מְשׁוּם
שֶׁהֵם תַּחַת הַשְּׁמַשׁ, וְלֹא מְגִיעִים
לְכָאן אוֹתָם הָאוֹרוֹת שֶׁל אוֹתָהּ
הַשְּׁמַשׁ, וְהֶסְתַּלְקוּ מִהָעוֹלָם מִיּוֹם
שְׁנַחֲרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, שְׁפָתוּב
(ישעיה יג) חֲשֵׁךְ הַשְּׁמַשׁ בְּצִאתוֹ וְגו'.
מָה זֶה חֲשֵׁךְ הַשְּׁמַשׁ? שְׁסַלֵּק אֶת
אוּרוֹ וְלֹא מְאִיר, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (שם נז)
הַצַּדִּיק אֲבָד וְגו'.

כִּי הוּא חֶלְקֵךְ בְּחַיִּים - זֶהוּ הַשְּׁמַשׁ
עִם הַלְּבָנָה. וְצָרִיכִים לְהַכְנִיס
הַלְּבָנָה בְּשְׁמַשׁ וְהַשְּׁמַשׁ בְּלְבָנָה
שֶׁלֹּא לְהַפְרִידֵם, וְזֶה הוּא חֶלֶק
הָאָדָם לְהַכְנִיס עִמָּם לְעוֹלָם הַבָּא.
מָה כְּתוּב אַחֲרָיו? (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר
תִּמְצָא יָדְךָ לְעֵשׂוֹת בְּכַחַךְ עֲשֵׂה כִּי
אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחֻכְמָה
בְּשִׂאֹל אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שָׁמָּה.
הַפְּסוּק הַזֶּה יֵשׁ לְהַתְּבוּנָה בּוֹ. כָּל
אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לְעֵשׂוֹת, וְכִי
הִתְרָה הַרְצוּעָה שְׂאָדָם יַעֲשֵׂה כָּל
מָה שְׂיִכּוֹל? אֲלָא כְּתוּב לְעֵשׂוֹת
בְּכַחַךְ. מָה זֶה בְּכַחַךְ? זוֹ נִשְׁמַתוֹ
שֶׁל הָאָדָם, שֶׁהִיא הַכַּח שֶׁל הָאָדָם,
לְזַכּוֹת בְּה לְעוֹלָם הַזֶּה וְלְעוֹלָם
הַבָּא.

לְעֵלְמָא דִּין וְלְעֵלְמָא דְאַתִּי.